

Handelingskader terroristische incidenten

Nationale Politie, Contra Terrorisme Extremisme en Radicalisering, 19 november 2015
(dit betreft een actualisatie van het handelingskader, zoals dit in juni 2015 is vastgesteld)

Juist in buitengewone situaties van extreem geweld zoals terroristische incidenten, wordt een beroep gedaan op onze kernwaarden: een integere, betrouwbare, moedige en verbindende politie voor iedereen. De politie staat voor de bescherming, begrenzing en bekrachtiging van de waarden van de rechtstaat. Van de politie wordt verwacht dat zij ook bij terroristische incidenten optreedt. Kenmerkend voor een terroristisch incident is dat de daders zeer zwaar geweld gebruiken tegen het leven van anderen, met het oogmerk om de samenleving angst aan te jagen en te ontwrichten. Dit kan een dilemma opleveren: niet optreden kan iets betekenen voor het leven van een ander en wel optreden kan iets betekenen voor je eigen leven.

Het uitgangspunt is: de politie treedt op. Ook bij dit soort ingrijpende incidenten geldt: "niets doen is geen optie". Wel is een goede afweging van belang tussen jouw eigen veiligheid, de veiligheid van burgers, die van je collega en jullie reële kans in een confrontatie. Optreden gebeurt met verstand en naar omstandigheid. Bepalend is ondermeer de zwaarte van de geweldsmiddelen (automatisch wapen, pistool, explosief) en de hoeveelheid daders. De kans om de dader(s) te stoppen (overmeesteren, uitschakelen) is bij ernstig geweld erg moeilijk of zelfs onmogelijk. Maar het niet feitelijk kunnen stoppen van dit geweld, betekent niet dat je faalt. Jouw taak is meer!

Dit handelingskader herhaalt de altijd geldende basisprincipes waar iedere politieambtenaar in geoefend is in reguliere situaties en biedt een handvat hoe te handelen bij een confrontatie met een (mogelijk) terroristisch incident tijdens de uitvoering van reguliere politietaken (noodhulp, opsporing, wijkzorg, buurtonderzoek of bewaking).

Het handelingskader richt zich op de periode tussen de start van het incident, tot het moment dat overname plaatsvindt door een gespecialiseerde dienst en gaat uit van politieambtenaren die zijn uitgerust met een vuurwapen. Vuurwapendragende collega's die niet optimaal zijn uitgerust (bv ontbreken portofoon), moeten hun inzet hierop afstemmen. Van onbewapende, niet-executieve collega's worden geen offensieve handelingen verwacht. Zij dienen eerst zichzelf in veiligheid te brengen. Inzet alleen op instructies van de leiding (bv afzetting op veilige afstand).

In het kort geldt het volgende:

10.2.c

Handelingskader terroristische incidenten
met verstand en naar omstandigheid. De prioriteiten bij het eerste optreden zijn:

1. veiligheid van jezelf/collega's/burgers/hulpverleners
2. redden (potentiële) slachtoffers bovenal door het stoppen van acute (vervolg)dreiging
3. voorkomen vervolgaanslagen
4. strafrechtelijk onderzoek

Algemeen

Basisprincipes die voor iedere politieambtenaar gelden, ongeacht het dreigingsniveau, ten behoeve van de eigen veiligheid en het politieproces:

- Zorg dat jouw middelen in orde zijn: draag het persoonlijk veiligheidsvest, check de aanwezigheid van een zwaar vest in het surveillancevoertuig, zorg dat de communicatiemiddelen werken en goed zijn aangemeld, zorg dat jouw wapening inzetgereed is.
- Je hebt zelf een cruciale rol in het (vroeg) signaleren van radicalisering en het inschakelen van relevante partners en hulpverlening. Zorg ook dat je goed bent geïnformeerd over de bijzonderheden met betrekking tot terrorisme, extremisme en radicalisering in jouw wijk, het eigen district en de eenheid. De briefing is hierin belangrijk.
- Ken en verken de objecten die de politie bewaakt en beveiligt in jouw eigen team/district
- Stel je op de hoogte van wat allemaal al standaard direct in werking wordt gesteld zodra er een terroristisch incident is, zodat je beter weet waar je op kunt rekenen en vertrouwen.
- Muteer incidenten die van belang kunnen zijn voor de inzet op contra-terrorisme, extremisme en radicalisering (CTER). Gebruik daarbij de landelijke CTERcode in BVH. Dit helpt de informatieorganisatie om jouw informatie zo goed mogelijk te benutten.
- Ga professioneel om met het delen van informatie (-updates) naar burgers (dus niet delen tenzij. Dit geldt ook voor naasten en familie). Het is voorstelbaar dat je meer en/of andere informatie ontvangt dan dat er in de media wordt gesuggereerd. Wees je hiervan bewust en verwijs burgers die meer willen weten naar onze reguliere (media)kanalen.
- Geef gesignaleerde knelpunten door aan je leidinggevende / verantwoordelijke, zodat we als organisatie kunnen leren en verbeteren.

Optreden bij incidenten met een terroristisch karakter

Hieronder volgen belangrijke handvatten voor optreden bij verschillende situaties. Er wordt onderscheid gemaakt in twee verschillende scenario's: 1. je bent in dienst en krijgt de oproep om naar een terroristisch incident te gaan en 2. je bent in dienst en wordt onverwachts geconfronteerd met een terroristisch incident. In de praktijk kan echter noodzaak tot andere handelingen zijn; voorop staat jouw eigen vakkundigheid.

Scenario 1: je wordt opgeroepen om op te treden bij een incident met een terroristisch karakter

- ^{10.2.c} [Redacted text block]

¹ ^{10.2.c} [Redacted footnote text]

- 10.2.e [Redacted text block]

Scenario 2: je wordt onverwachts geconfronteerd met een terroristisch incident

- 10.2.c [Redacted text block]